

Розділ перший
ЕВОЛЮЦІЯ ЛІТАЮЧОЇ МІТЛИ

Нікому ще не вдалося вигадати таке закляття, яке дозволяло б чаклунам літати самостійно, без жодної сторонньої допомоги. Здатністю літати можуть, звісно, насолоджуватися ті нечисленні анімаги, що трансформуються у крилатих істот, але це надзвичайно рідкісне явище. Відьма або чарівник, які перетворюються, скажімо, в кажана, можуть злетіти в повітря, але з кажанячими мізками вони тут-таки забувають, куди саме хотіли летіти. Левітацією не здивуєш нікого, однак наших предків аж ніяк не задовільняли польоти на якихось півтора метри над землею. Вони бажали більшого. Хотіли ширяти, як птахи, не заростаючи при цьому незручним пір'ям.

Ми вже звиклися з тим, що кожна чаклунська родина в Британії має бодай одну летючу мітлу, проте зрідка замислюємося, чому так сталося. Чому саме скромна мітла удостоїлася честі стати законним і загальновизнаним транспортним за-

собом чаклунів? Чому ми тут, на Заході, не літаємо на килимах, як це роблять наші шановні побратими із Сходу? І чому не летючі бочки, крісла, ванни — чому зупинилися на мітлах?

Чарівники чудово розуміли, що в разі, якщо їхні сусіди-магли дізнаються про можливість застосування магічних сил, вони відразу спробують ними скористатися, а тому ще задовго до прийняття Міжнародного статуту про секретність чаклуни трималися від маглів осторонь. Якщо вже й тримати вдома якийсь літальний апарат, то дуже простенький, який було б легко приховати. Мітла підходила для цього ідеально: такий простий предмет побуту не приваблював уваги маглів, вона була дешева, і її зручно було переносити. Однак перші мітли, зачакловані для літання, мали свої недоліки.

Є свідчення, що в Європі відьми й чаклуни послуговувалися летючими мітлами ще з 962 року. Ілюстрований німецький манускрипт того часу містить зображення трьох чарівників, які злізають зі своїх мітел з явно невдоволеними фізіономіями. 1107 року шотландський чаклун Гатрі

Лохрин описав свої страждання від «скалок у сидницях і геморою» після короткої подорожі на мітлі від Монтроза до Арброта.

Мал. А

Варто лише глянути на середньовічну мітлу, виставлену в лондонському Музеї квідичу, щоб зрозуміти причину Лохриногового дискомфорту (див. мал. А). Товсте вузлувате руків'я з невідшліфованого ясеня, до кінця якого незграбно прив'язані гілочки ліщини, — це й не комфортно, і не аеродинамічно. Закляття, накладені на таку мітлу, теж були примітивні: вона летіла вперед лише з однією швидкістю, а ще злітала вгору, спускалася вниз і зупинялася.

У ті часи чаклунські родини виготовляли мітли самі, тому вони й різнилися за рівнем швидкості, зручності й контролю. Проте вже в XII столітті чаклуни налагодили своєрідний бартер послугами:

наприклад, чарівник, який робив чудові мітли, міг обміняти їх на якусь зілля, яке краще вмів варити його сусід. Отак поступово мітли стали зручнішими, і на них почали літати для задоволення, а не тільки для того, щоб переміститися з пункту А до пункту Б.